

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Jus Canonicum Ad Libros V. Decretalium Gregorii IX.

Huth, Adam

Augustæ Vindelicorum, 1732

33. De privilegiis & excessibus privilegiatorum

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63433](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63433)

demoliri debet, quidquid ædificaverit. *L. 1. & 20. §. 1. ff. h. t.* sive dein fuerit Ecclesia in præjudicium alterius constructa. *c. 1. h. t.* sive etiam justè aut injustè ædificatum. *c. 1. cit. & cit. L. 20. §. 2.* Imò opus in eo, *quod possidemus*, factum propria auctoritate in continenti potest destrui. *L. 27. ff. de serv. urb. præd.* Post nuntiationem verò, ubi ædificans perrexerit, licèt in fundo suo, potest nuntians propriâ auctoritate ædificatum destruere, aut vi adhibitâ ab ædificando repellere. *arg. tot. tit. ff. quod vi aut clam.*

Resp. 2. Nuntiationis effectus cessat 1. si judex videat nuntiationem notoriè esse frivolam, aut injustam. *L. 20. princ. ff. h. t.* 2. si nuntiatum cautionem præstiterit de opere demoliendo iterum, si apparuerit jus ædificandi sibi nullum fuisse. *L. 20. §. 9. ff. h.* 3. morte nuntiantis, re adhuc integrâ. *L. 8. §. 6. ff. h.* 4. remissione à nuntiante nuntiato facta *c. 2. h. t.* 5. si judex nuntiationem quam ipse fecit, revocavit, vel remisit ab alio factam. *L. 16. ff. h.* 6. si periculum in mora sit, & dilatio ædificii cessura sit in grave damnosa volentis ædificare. *Schmalzgr. h. n. 34.*

TITULUS XXXIII

De Privilegiis & Excessibus Privilegiatorum.

Q. 1. *Quid sit privilegium?* *Resp.* Cum inter species excessuum numeretur etiam alteratio privilegiorum per *c. 7. h. t.* hinc de iis hic

Liber V.

H

agi-

agitur : definitur autem privilegium, quod fit *singulare in certa alicujus persona, rei, vel causa favorem ac gratiam à superiore constitutum*; vel ut Schmalzgr. ait *h. n. 2. est lex privata specialis aliquod beneficium vel favorem contra aut præter legem concedens. n. 4. & seq.* ostendit, quomodo à lege, dispensatione, gratia, rescripto differat.

*Q. 2. Quotuplex sit privilegium? Resp. Dividitur in reale & personale. Personale est, quod immediate & directe confertur alicui personæ certæ & determinatæ in favorem ipsius, v. g. privilegium non recitandi Breviarium. Reale, quod immediate tantum confertur personæ, immediate autem & directe rei alicui à personâ distinctâ imitari, sive dein res illa sit locus, fundus, sive communitas, dignitas. Personale cum persona expirat, realiter ad eos transit, apud quos res reperitur. In dubio præsumitur esse reale, si favorabile sit; personale, si odiosum, c. 15. & 28. de R. I. in 6. 2. Dividitur privilegium in concessum motu proprio, quod independenter ab alterius precibus datur, vel si ad alterius preces sit concessum, clausula habet annexam: *motu proprio*, & in concessum *ad instantiam*, quod ad supplicantis preces datur, que dicta clausula est obtentum. Prius est pleniori interpretationis. c. 4. de præb. in 6. In posteriori subintelligitur, *si preces veritate nitantur*, quâ deficiente ob vel subreptionis arguitur. c. de rescript. 3. Dividitur in *clausum Corporis*, quod inter alias LL. Corpori Juris inferuntur, & in *privilegia Ecclesiarum, Ecclesiasticorum*.*

diosorum: & in speciali concessione indultum, vel certæ alicui personæ, vel Communitati, vel loco per diploma & literas speciales. Clausum Corpore juris transit in jus commune, fit illius pars, à iudice ignorari non debet, est ordinariè perpetuum, recipit amplam interpretationem, quæ omnia ferè secus obtinent in privilegiis extra Corpus Juris. 4. Dividunt ulterius AA. privilegium in commune & privatum: in affirmativum & negativum, in merè gratiosum, remuneratorium, & onerosum: in per se primò & ad instar concessum: in favorabile & odiosum: in concessum contra, ultra, præter jus commune. &c.

Q. 3. Quis concedere privilegia possit, & cui ea possint concedi? Resp. ad 1. Omnis & solus, qui legem potest condere; quia privilegium est lex privata; in specie S. Pontifex in materia spirituali indistinctè, in temporali per se & directè in territorio proprio: Episcopi & alii Prælati Papæ inferiores, per c. 14. h. t. non tamen contra jus commune, nisi id per consuetudinem vel aliâ viâ obtinuerint, Imperator, Reges, & Principes temporales in sua materia & ditione; alii Magistratus superiorem recognoscentes privilegia in iis tantum dare possunt, in quibus & ipsi Leges vel statuta condendi facultatem habent.

Resp. ad 2. Privilegia præter jus & merè concessiva gratia etiam non subditis dari possunt; quia meram liberalitatem continent. Privilegia contra jus non nisi subditis. Ratio, quia dispensatio, quam involvit privilegium contra legem,

H 2 est

est actus jurisdictionis voluntariæ, quæ non potest in subditum potest exerceri.

Q. 4. Qualiter in specie acquirantur privilegia

Resp. 1. Ut dictum, Concessione superioris legitime ad quam tamen ut valeat, nec justa causa, necessitas, nec promulgatio regulariter requiruntur.

Ratio, quia privilegium dependet unice à voluntate superioris illud concedentis. Engel hic n. 1.

ait, de stylo Curie Rom. & ex Regul. Cancell. 25. de non judicando juxta formam supplicantis

sed literarum expeditarum. gratias ante expositionem dici informes, & nulli suffragari dependentes

(secundum nos quoad forum externum) si ve in, si ve extra judicium, antequam super illis litteræ Apostolicæ sint confectæ. Ratio, quia quod

S. Pontifex in signatura ad libellum supplicantis simpliciter concedit per verbum fiat, id in expositione cum certis clausulis extenditur vel limitatur, Ad quæ porro privilegia scriptura requiruntur, vide Trid. Sess. 23. c. 1. de ref. Sess. 25. de Regul. c. 5. Reg. 27. Cancell. juxta ordinem à Clemente XI. observatum. Extrav. 1. inter comm. de elec.

Resp. 2. Acquiruntur privilegia Communitate, dum superior privilegium, quod uni personæ vel Communitati simpliciter concessit, etiam ad aliam extendit: fit hoc dupliciter, scilicet vel absolute & pariformiter, dum persona Communitati superior communicat privilegium per se, & absque respectu ad alios, quibus illud concesserat, Vel ad instar & relative ad alios quibus jam antè idem privilegium erat concessum.

Vel ad instar & relative ad alios quibus jam antè idem privilegium erat concessum.

Vel ad instar & relative ad alios quibus jam antè idem privilegium erat concessum.

Vel ad instar & relative ad alios quibus jam antè idem privilegium erat concessum.

Vel ad instar & relative ad alios quibus jam antè idem privilegium erat concessum.

Vel ad instar & relative ad alios quibus jam antè idem privilegium erat concessum.

Vel ad instar & relative ad alios quibus jam antè idem privilegium erat concessum.

Vel ad instar & relative ad alios quibus jam antè idem privilegium erat concessum.

Vel ad instar & relative ad alios quibus jam antè idem privilegium erat concessum.

Vel ad instar & relative ad alios quibus jam antè idem privilegium erat concessum.

Vel ad instar & relative ad alios quibus jam antè idem privilegium erat concessum.

Vel ad instar & relative ad alios quibus jam antè idem privilegium erat concessum.

Vel ad instar & relative ad alios quibus jam antè idem privilegium erat concessum.

Vel ad instar & relative ad alios quibus jam antè idem privilegium erat concessum.

Vel ad instar & relative ad alios quibus jam antè idem privilegium erat concessum.

Vel ad instar & relative ad alios quibus jam antè idem privilegium erat concessum.

Vel ad instar & relative ad alios quibus jam antè idem privilegium erat concessum.

sum, v. g. si Princeps dicat Mævio, *concedo tibi privilegium idem, quod Titio concessi.* Si fiat ad instar, non per se, & non aequè principaliter, sed propter connexionem & accessorie, uti subinde communicantur privilegia Religiosorum eorum familiaribus, Dominorum servis, aucto vel immi- nuto, vel amisso respectu principalium privile- gio, augetur, minuitur, amittitur in persona eorum, quibus communicatum est; quod secus est, si ad instar directè, per se & aequè principaliter concessum sit; & ultimo hoc modo Regulares Ordinum Mendicantium omnes habent generalem mu- tuam privilegiorum communicationem inter se, imò etiam, sed non mutuam, cum Religiosis Or- dinum non Mendicantium. Vid. Pichl. *h. n. 13.* Reiffenstuel *n. 57. h.* Schmalzgr. à *n. 77. h.*

Resp. 3. Acquiruntur privilegia *Consuetudine vel præscriptione*, vel potiùs consuetudo & præ- scriptio non immemorialis tantùm sed etiam mi- noris temporis vim privilegii habere potest. *c. 13. de jud. c. 9. de off. jud. Ordin. c. 13. de for. compet. c. 26. v. præterea. de V. S.*

Q. 5. Qualiter in usu privilegiorum se gerat pri- vilegiatus? *Resp. 1.* Nemo uti cogitur privilegio suo. *c. 6. h. t.* nisi sit privilegium toti alicui Communitati concessum *c. 12. de for. comp.* vel aliunde superveniat obligatio, utendi privilegio, ut exemplificat Pirh. *h. t. n. 125.* 2. Uti licet pri- vilegio illimitatè concessio, si sit personale, etiam extra territorium concedentis; quia privilegium personale inhæret personæ, & concessio privile-

gii est actus jurisdictionis voluntariae. 3. Uti potest privilegiatus suo privilegio, non obstante alterius privilegio, dum duo sunt privilegia quoad eandem rem, v. g. quoad non solvendas decimas; quia aliàs implicaret idem privilegium exemptionis duobus concedi. Item uti potest privilegiatus suo privilegio contra privilegia licet sibi privilegia aliquo modo opponantur, si enim tantum opposita sint quoad speciem, id est, si unum habeat imbibitam conditionem, nisi per altera exempta sit, vel si unum sit speciale, alterum generale, patet, locum esse usui privilegi per c. 34. de R. I. in 6. Si utrumque est generale, vel utrumque speciale, praefertur privilegium superiore concessum, aut si concedentes ejusdem sunt potestatis, quod est antiquius. Pichl. h. n. 23. et Haunold. Suarez &c. 4. Demum ex Engh. n. 12. notandum, quod, si privilegium ad instantiam privilegiarii vel procuratoris sui concessum est, die dati privilegii valeat, adeo ut ab hoc die privilegiatus super decimis non solvendis possit stare; quia quando privilegiatus supplicat & superior concedit, jam adest consensus mutuo & perfecta donatio; secus autem est, si vel proprio, vel ad instantiam tertii alicujus ab eo mandato privilegiati fuerit concessum, tunc ante acceptationem, sicut alia quavis donatio effectum non habebit. L. 10. ff. de donat. c. 17. prab. in 6.

Q. 6. Qua interpretatio & qua extensio in privilegio fieri possit? Resp. ad primum I. la inter

ratione privilegii servari debet proprietas verborum. Ratio, ne aliàs in privilegiis nihil sit firmum. 2. Nunquam ita strictè fieri debet interpretatio, ut sit inutile. *L. 5. C. de LL.* quia non decet, Principem vanam & frustraneam actionem facere. 3. Privilegium merè favorabile, & in nullius præjudicium cedens latè est interpretandum, licet lata interpretatio fortè in præjudicium concedentis cedat. *c. 15. de R. I. in 6.* 4. Privilegium odiosum, quale est derogans juri communi, vel statuto & consuetudini juri communi non contrariæ, vel cedens in præjudicium tertii, strictæ est interpretationis. *c. 15. cit.* Limitationes vide apud Pichl. *h. t. n. 16.*

Resp. ad secundum 1. Privilegium, favorabile licet non extendi potest ad alios, quàm qui in eo expressi sunt vel formaliter, vel *virtualiter* saltem. Ratio, quia vis privilegii pendet ex intentione concedentis, hæc significatur per verba, ergo ultra verborum proprietatem fieri nequit extensio. 2. Præcedens ratio probat, quod etiam extendi non possit privilegium ad casus alios aut personas, pro quibus similis vel efficacior ratio militat.

Q. 7. *Quomodo cessent aut amittantur privilegia?* *Resp.* 1. Per *interitum personæ privilegiatæ*, si est personale *c. 7. de R. I. in 6.* per *interitum rei totalem*, & absque spe reedificationis factum, si est privilegium reale. *c. 25. de V. S. in fin. c. 2. de Religios. dom.* Per *mortem concedentis*, etiam re integrâ, non amittitur privilegium regulariter,

de off. deleg. in 6. c. 36. de prob. in 6. nisi gratia
fit modò facienda, v. g. per Executores. Engel
h. n. 15. 2. Per lapsum temporis, pro quo con-
cessum, vel si non impleta, nec implenda sit con-
ditio, sub quâ concessum. c. 4. de off. deleg. 3. Si
esset contrariè causa finalis, & privilegium deroget
juri vel communi, vel alicujus tertii, simulque us-
ctum habeat successivum, cessat eo ipso etiam pri-
villegium, licet necdum obtinuerit effectum in-
tegrum. c. 60. de appell. c. 12. de Cler. non resid. 4.
Per renuntiationem liberam expressam privilegii,
si privilegium in ipsius solius favorem concessum
sit, amittitur privilegium. c. 6. h. t. 1. Per re-
nuntiationem tacitam, quæ fit non ipso vel usu
contrario; & quidem amittitur privilegium per
non usum ommissivum, id est, si fuit occasio privile-
gio utendi, & tamen quis illo usus non est, licet
sub conditione usûs concessio. arg. L. penult. C. de
servit. L. un. ff. de nund. eodem modo per non
usum amittitur privilegium affirmativum, vel
per viam præscriptionis, quàm tacite renuntia-
tionis, si illud privilegium in aliorum gravamen
dundat. arg. L. 6. ff. de servit. Prad. Urb. Per usum
contrarium, seu per actum repugnantem non quod
dem amittitur privilegium affirmativum, nisi
huic tantùm sit contrarius non usus; nec privile-
gium negativum merè favorabile, v. g. de non
junandi, quia amissio hujus per usum contrarium
non probatur; amittitur tamen per usum contra-
rium, vel viâ præscriptionis, vel tacite renun-
tiationis, privilegium negativum aliis oneratum

quale est non solvendi decimas. Pirh. *h. t. n.* 178.
 6. Per *abusum privilegii*, vel extendendo illud ad non concessa, vel sumendo exinde ansam in concessione indulti intentum, amittitur privilegium, non tamen ipso facto *regulariter*, sed per sententiam. Ratio, quia *can. 7. dist. 74. c. 24. h. t. c. 45. de sent. excommun.* solum dicitur, abutentem mereri amittere privilegium. Excessus sive abusus ejusmodi recensentur in *c. 3. 5. 10. 11. h. t. c. 8. in 6. Clem. 1. eod.* 7. Per *revocationem expressam, vel tacitam* privilegiantis, ejusve successoris aut superioris privilegiato intimatam. *c. 1. de Constit. in 6. c. 1. §. de R. I. Pichl. h. n. 25. & n. 26.* ait, illa privilegia Regularium ipsis ante Trid. concessa, per hoc censei revocata, quæ decretis Tridentini adversantur, saltem si his illa decreta expressè derogent. Trid. *Sess. 25. c. 20. fin. & c. 22. de Regular.* Damnata ab Alex. VII. *Regulares possunt uti privilegiis, quæ sunt expressè revocata à Conc. Trid.* Non tamen illa, quibus per nullam clausulam derogatoriam vel revocatoriam derogant decreta Trid. ita præter rationes praxis probat. Agit hic Engel à *n. 22. ad fin.* de privilegio exemptionis à Jurisdictione Episcopi vel Ordinarii, qui videri potest.

H 5

TI-